

Vec C-392/19

**Zhrnutie návrhu na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 98 ods. 1
Rokovacieho poriadku Súdneho dvora**

Dátum podania:

21. máj 2019

Vnútroštátny súd:

Bundesgerichtshof

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

25. apríl 2019

Žalovaná a navrhovateľka v konaní o opravnom prostriedku „Revision“:

VG Bild-Kunst

Žalobkyňa a odporkyňa v konaní o opravnom prostriedku „Revision“:

Stiftung Preußischer Kulturbesitz

Predmet konania vo veci samej

Porušenie autorského práva použitím tzv. framingu

Predmet a právny základ návrhu

Výklad práva Únie, článok 267 ZFEÚ

Prejudiciálna otázka

Predstavuje vloženie diela, ktoré je so súhlasom nositeľa práva voľne dostupné na internetovej stránke, na internetovú stránku tretej osoby prostredníctvom framingu verejný prenos diela v zmysle článku 3 ods. 1 smernice 2001/29/ES, ak sa pritom obchádzajú ochranné opatrenia proti framingu, ktoré prijal alebo ktorých prijatie inicioval nositeľ práv?

Uvedené predpisy práva Únie

Charta základných práv Európskej únie (ďalej len „Charta“), osobitne článok 11

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2001/29/ES z 22. mája 2001 o zosúladení niektorých aspektov autorských práv a s nimi súvisiacich práv v informačnej spoločnosti, osobitne článok 3 ods. 1 a 3

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/26/EÚ z 26. februára 2014 o kolektívnej správe autorských práv a práv súvisiacich s autorským právom a o poskytovaní multiteritoriálnych licencií na práva na hudobné diela na online využívanie na vnútornom trhu, osobitne článok 16

Uvedené vnútroštátne predpisy

Gesetz über die Wahrnehmung von Urheberrechten und verwandten Schutzrechten (zákon o správe autorských práv a práv súvisiacich s autorským právom; ďalej len „UrhWG“), osobitne § 11 ods. 1 (zrušený s účinnosťou od 1. júna 2016)

Gesetz über die Wahrnehmung von Urheberrechten und verwandten Schutzrechten durch Verwertungsgesellschaften (zákon o správe autorských práv a práv súvisiacich s autorským právom organizáciami kolektívnej správy; ďalej len „VGG“), osobitne § 34 ods. 1

Gesetz über Urheberrecht und verwandte Schutzrechte (zákon o autorskom práve a právach súvisiacich s autorským právom; ďalej len „UrhG“), osobitne § 15 ods. 2, § 19a

Zhrnutie skutkového stavu a konania

- 1 Žalobkyňa spravuje Deutsche Digitale Bibliothek (Nemecká digitálna knižnica, ďalej len „DDB“). Táto knižnica ponúka online platformu, ktorá vzájomne prepája nemecké kultúrne a vedecké inštitúcie. Na tejto online platforme možno prostredníctvom elektronických odkazov (linky) vyhľadať digitalizovaný obsah (digitalizát), ktorý je uložený na webových portáloch týchto inštitúcií. Samotná DDB ukladá iba náhľady obrázkov. Ak užívateľ klikne na výsledok vyhľadávania, dostane sa na príslušnú stránku DDB so zväčšeným náhľadom obrázku, ktorý možno kliknutím alebo použitím funkcie lupy ešte viac zväčšiť. Pomocou funkcie vyhľadávania môže užívateľ cielene vyhľadávať objekty, pre ktoré už je vytvorený digitalizát, a môže byť presmerovaný priamo na internetovú stránku poskytujúcej inštitúcie – čiastočne na jej úvodnú stránku, čiastočne na stránku objektu.
- 2 Žalovaná spravuje autorské práva pridružených autorov k výtvarným dielam. Uzavretie zmluvy so žalobkyňou o používaní jej repertoáru diel v podobe náhľadov obrázkov podmieňuje tým, aby do zmluvy boli zahrnuté tieto ustanovenia: „Držiteľ licencie je povinný pri používaní diel a predmetov ochrany, ktoré sú predmetom tejto zmluvy, použiť účinné technické opatrenia na ochranu týchto diel alebo predmetov ochrany proti framingu.“
- 3 Žalobkyňa takúto doložku odmieta. Vo svojej žalobe navrhla, aby súd určil, že žalovaná je povinná uzavrieť zmluvu o používaní bez uvedenej zmluvnej doložky. Landgericht (krajinský súd, Nemecko) žalobu odmietol ako neprípustnú. Odvolanie žalobkyne bolo úspešné. Odvolací súd svoje rozhodnutie v podstate odôvodnil voľným prístupom k dotknutým dielam. Žalovaná svojím opravným prostriedkom „Revision“ ďalej presadzuje svoj návrh na zamietnutie žaloby.

Zhrnutie odôvodnenia návrhu

- 4 Úspech opravného prostriedku „Revision“ závisí od výkladu článku 3 ods. 1 smernice 2001/29.
- 5 1. Podľa § 34 ods. 1 VGG, ktorý prebral článok 16 smernice 2014/26 do nemeckého práva, žalovaná ako organizácia kolektívnej správy je povinná na základe práv, ktoré spravuje, každému na požiadanie priznať užívateľské práva za primeraných podmienok. Podmienky musia byť najmä objektívne a nediskriminačné a musia stanovovať primeranú odmenu.
- 6 Podľa zásad vytvorených judikatúrou za platnosti § 11 ods. 1 UrhWG, ktoré zostali platné aj počas účinnosti VGG, organizácia kolektívnej správy vo

výnimočných prípadoch nemá povinnosť uzavretia zmluvy, ak je v individuálnom prípade vylúčené zneužitie monopolného postavenia a organizácia kolektívnej správy môže pred žiadosťou o priznanie užívateľských práv uprednostniť prednostné oprávnené záujmy. Je preto potrebné zvážiť záujmy účastníkov konania, pričom zohľadniť treba cieľ zákona, ako aj účel základnej povinnosti organizácie kolektívnej správy uzavrieť zmluvu.

- 7 2. Úspech opravného prostriedku „Revision“ závisí od toho, či v rámci zváženia záujmov na strane žalovanej treba zohľadniť jej povinnosť spravovať a presadiť práva svojich členov alebo či práva členov žalovanej nie sú dotknuté.
- 8 a) Žalobkyňou zamýšľané uverejnenie náhľadov diel chránených autorským právom, ktoré sú u nej uložené a ktoré patria do repertoára žalovanej, ako sprístupnenie verejnosti v zmysle § 19a UrhG podlieha povoleniu nositeľov práv, o ktorého udelení zmluvné strany rokovali.
- 9 b) Naproti tomu vloženie náhľadov obrázkov na internetové stránky tretích osôb prostredníctvom framingu, ktoré žalovaná považuje za nežiaduce, nepredstavuje sprístupnenie verejnosti, keďže nie žalobkyňa, ale iba ten, kto dielo umiestnil na internet a tým ho sprístupnil verejnosti, rozhoduje o tom, či dielo zostane sprístupnené verejnosti.
- 10 c) Práva členov žalovanej by však boli dotknuté, ak vloženie diela, ktoré je so súhlasom nositeľa práva dostupné na internetovej stránke, na internetovej stránke tretej osoby prostredníctvom framingu predstavuje verejný prenos diela v zmysle článku 3 ods. 1 smernice 2001/29, ak sa pritom obchádzajú ochranné opatrenia proti framingu, ktoré prijal alebo ktorých prijatie inicioval nositeľ práv.
- 11 aa) Predmetný postup by mohol porušovať nepomenované právo verejného prenosu. Možno predpokladať, že o takéto právo ide v prípade výkladu § 15 ods. 2 UrhG v súlade so smernicou, pokiaľ článok 3 ods. 1 smernice 2001/29 zaručuje rozsiahlejšie práva ako sú práva verejného prenosu uvedené v § 15 ods. 2 druhej vete UrhG. Podľa článku 3 ods. 1 smernice 2001/29 členské štáty poskytnú autorom výlučné právo udeliť súhlas alebo zakázať akýkoľvek verejný prenos ich diel, či po drôte alebo bezdrôtovými prostriedkami vrátane sprístupňovania ich diel verejnosti takým spôsobom, aby verejnosť k nim mala prístup z miesta a v čase, ktoré si sama zvolí.
- 12 bb) Predmetný prenos náhľadov obrázkov na internetovej stránke tretích osôb patrí do pôsobnosti článku 3 ods. 1 smernice 2001/29, pretože tu nejde o priamy fyzický kontakt medzi osobami, ktoré dielo vystavujú alebo ponúkajú, a verejnosťou, ku ktorej sa tento prenos dostane. Ide preto o prenos verejnosti, ktorá sa nenachádza na mieste, kde tento prenos vzniká (pozri rozsudky Súdneho dvora zo 4. októbra 2011, Football Association Premier League a i, C-403/08 a C-429/08, EU:C:2011:631, body 200 až 202, z 24. novembra 2011, Circul Globus București, C-283/10, EU:C:2011:772, bod 35 a nasl.).

- 13 cc) Pojem „verejný prenos“ vyžaduje individuálne posúdenie. Zahŕňa dva prvky, a to samotný prenos a verejnú povahu tohto prenosu. Ďalej treba zohľadniť viacero dodatočných kritérií, ktoré nie sú samostatné a sú navzájom závislé, najmä centrálnu úlohu používateľa a vedomú povahu jeho konania. Keďže miera existencie týchto kritérií môže byť v závislosti od konkrétneho prípadu značne odlišná, je potrebné ich uplatňovať jednotlivo, ako aj vo vzájomnej súvislosti (pozri rozsudky Súdneho dvora z 8. septembra 2016, GS Media, C-160/15, EU:C:2016:644, body 32 až 34, z 26. apríla 2017, Stichting Brein, C-527/15 EU:C:2017:300, body 28 až 30, a zo 14. júna 2017, Stichting Brein, C-610/15, EU:C:2017:456, body 23 až 25). Podľa vyžadovaného individuálneho posúdenia sporného prípadu umiestnenie náhľadov obrázkov na internetovej stránke tretích osôb obídením technických ochranných opatrení – podľa názoru vnútroštátneho súdu – porušuje výlučné právo na verejný prenos.
- 14 (1) Vnútroštátny súd považuje prenos za daný. Pojem prenos treba vzhľadom na hlavný cieľ smernice 2001/29, ktorým je zabezpečenie vysokej úrovne ochrany autorov (pozri odôvodnenia 4 a 9 smernice), chápať v širokom zmysle slova (pozri odôvodnenie 23 smernice; rozsudky Súdneho dvora z 13. februára 2014, Svensson a i., C-466/12, EU:C:2014:76, bod 17, a z 8. septembra 2016, GS Media, C-160/15, EU:C:2016:644, bod 29). Tento pojem zahŕňa každú transmisii chráneného diela, nezávisle od technického prostriedku alebo technického postupu, ktoré sa použili (pozri rozsudky Súdneho dvora zo 4. októbra 2011, Football Association Premier League a i., C-403/08 a C-429/08, EU:C:2011:631, body 186 a 193, z 27. februára 2014, OSA, C-351/12, EU:C:2014:110, body 23 a 25, a z 31. mája 2016, Reha Training, C-117/15, EU:C:2016:379, bod 38). Prenos predpokladá, že používateľ si je plne vedomý následkov svojho správania, čiže toho, že – úmyselne a cielene – poskytol tretím osobám prístup k chránenému dielu, pričom nie je rozhodujúce, či tretie osoby využijú alebo nevyužijú túto možnosť (pozri rozsudky Súdneho dvora z 13. februára 2014, Svensson a i., C-466/12, EU:C:2014:76, bod 19, z 26. apríla 2017, Stichting Brein, C-527/15, EU:C:2017:300, bod 36, a zo 14. júna 2017, Stichting Brein, C-610/15, EU:C:2017:456, bod 31). Takýto prístup sa umožní ak sa na internetovej stránke poskytnú hypertextové odkazy na chránené diela, ktoré sú uverejnené na inej, voľne dostupnej internetovej stránke (pozri rozsudky Súdneho dvora z 13. februára 2014, Svensson a i., C-466/12, EU:C:2014:76, body 18 a 20, z 26. apríla 2017, Stichting Brein, C-527/15, EU:C:2017:300, bod 37, a zo 14. júna 2017, Stichting Brein, C-610/15, EU:C:2017:456, bod 32).
- 15 (2) Vnútroštátny súd považuje v spornom prípade za splnenú aj podmienku verejnej povahy prenosu (pozri rozsudok Súdneho dvora z 13. februára 2014, Svensson a i., C-466/12, EU:C:2014:76, bod 22). Pojem verejný sa týka neurčitého počtu potenciálnych adresátov a zahŕňa celkom významný počet osôb (pozri rozsudky Súdneho dvora zo 7. marca 2013, ITV Broadcasting a i., C-607/11, EU:C:2013:147, bod 32, z 13. februára 2014, Svensson a i., C-466/12, EU:C:2014:76, bod 21, a z 27. februára 2014, OSA, C-351/12, EU:C:2014:110, bod 27). Pokiaľ ide konkrétne o toto posledné kritérium, treba vziať do úvahy kumulatívny účinok, ktorý vyplýva zo sprístupňovania diel potenciálnym

adresátom. V tejto súvislosti je predovšetkým dôležité vedieť, koľko osôb má prístup súčasne či postupne k tomu istému dielu (pozri rozsudky Súdneho dvora zo 7. decembra 2006, SGAE, C-306/05, EU:C:2006:764, bod 38, zo 7. marca 2013, ITV Broadcasting a i., C-607/11, EU:C:2013:147, bod 33, a z 27. februára 2014, OSA, C-351/12, EU:C:2014:110, bod 28).

- 16 (3) Klasifikácia ako „verejný prenos“ v zmysle článku 3 ods. 1 smernice 2001/29 si ďalej vyžaduje, že prenos chráneného diela sa uskutočňuje s použitím nového technického postupu, ktorý sa odlišuje od postupu používaného doposiaľ alebo, inak, pre novú verejnosť, teda pre verejnosť, ktorú držiteľ autorského práva nezohľadnil pri udelení súhlasu na pôvodný verejný prenos (pozri rozsudok Súdneho dvora zo 7. decembra 2006, SGAE, C-306/05, EU:C:2006:764, body 40 a 41, uznesenie Súdneho dvora z 18. marca 2010, Organismos Sillogikis Diacheirisis Dimiourgon Theatrikon kai Optikoakoustikon Ergon, C-136/09, EU:C:2010:151, bod 38, rozsudky zo 4. októbra 2011, Football Association Premier League a i, C-403/08 a C-429/08, EU:C:2011:631, bod 197, zo 7. marca 2013, ITV Broadcasting a i., C-607/11, EU:C:2013:147, bod 39 a body 24 až 26, z 13. februára 2014, Svensson a i., C-466/12, EU:C:2014:76, bod 24, uznesenie Súdneho dvora z 21. októbra 2014, BestWater International, C-348/13, EU:C:2014:2315, bod 14; pozri však tiež [v súvislosti s prenosom vykonávaným káblom] rozsudok zo 16. marca 2017, AKM, C-138/16, EU:C:2017:218, bod 26 a nasl.). Ak nie je splnená ani jedna z dvoch alternatív, nejde o verejný prenos v zmysle článku 3 ods. 1 smernice 2001/29 (pozri uznesenie Súdneho dvora z 21. októbra 2014, BestWater International, C-348/13, EU:C:2014:2315, bod 19).
- 17 (4) Vloženie náhľadov obrázkov prostredníctvom framingu na internetové stránky tretích osôb sa neuskutočňuje špecifickou technológiou, ktorá by sa líšila od technológie pri pôvodnom prenose, ale skôr podľa rovnakej technológie, aká už bola použitá pri prenose diela na inej webovej stránke (rozsudok Súdneho dvora z 13. februára 2014, Svensson a i., C-466/12, bod 24, uznesenie Súdneho dvora z 21. októbra 2014, BestWater International, C-348/13, EU:C:2014:2315, bod 15). Nie je pritom podstatné, či tretia osoba v prípade takéhoto prenosu použije technológiu framing a že dielo pochádzajúce z inej webovej stránky je prostredníctvom „vloženého“ internetového odkazu zobrazené na jeho webovej stránke v rámčeku, takže pôvodné prostredie zostáva skryté pred užívateľmi jeho webovej stránky (pozri rozsudok Súdneho dvora z 13. februára 2014, Svensson a i., C-466/12, EU:C:2014:76, bod 29, uznesenie z 21. októbra 2014, BestWater International, C-348/13, EU:C:2014:2315, bod 17). Ak sa ďalší prenos uskutoční tiež na internete ako pôvodný prenos, uskutoční sa podľa rovnakej technológie (rozsudok Súdneho dvora z 13. februára 2014, Svensson a i., C-466/12, EU:C:2014:76, bod 24).
- 18 (5) Podľa vnútroštátneho súdu vloženie náhľadov obrázkov na internetové stránky tretích osôb prostredníctvom framingu pri obídení technických ochranných opatrení prijatých alebo iniciovaných nositeľom práv predstavuje prenos určený novej verejnosti.

- 19 Ak sú na internetovej stránke vložené hypertextové odkazy na diela, ktoré sú voľne dostupné na inej internetovej stránke bez súhlasu nositeľa autorských práv pre všetkých používateľov internetu, ide o verejný prenos len vtedy, ak odkazujúca osoba vedela alebo dôvodne mohla vedieť o nezákonnej povahe zverejnenia týchto diel na tejto inej internetovej stránke (pozri rozsudok Súdneho dvora z 8. septembra 2016, GS Media, C-160/15, EU:C:2016:644, body 49 a 55, a z 26. apríla 2017, Stichting Brein, C-527/15, EU:C:2017:300, bod 49).
- 20 Toto obmedzenie spočíva na úvahe, že internet má dôležitý vplyv na slobodu prejavu a právo na informácie zakotvené v článku 11 Charty a že hypertextové odkazy prispievajú k jeho riadnemu fungovaniu, ako aj výmene názorov a informácií v rámci tejto siete charakteristickej širokou dostupnosťou k množstvu informácií (pozri rozsudok Súdneho dvora z 8. septembra 2016, GS Media, C-160/15, EU:C:2016:644, bod 45). Najmä pre jednotlivcov, ktorí chcú vložiť takéto odkazy na voľne dostupné iné webové stránky, môže byť zložité overiť si, či chránené diela umiestnené na iných webových stránkach boli na internete zverejnené so súhlasom nositeľov autorských práv k týmto dielam (pozri rozsudok Súdneho dvora z 8. septembra 2016, GS Media, C-160/15, EU:C:2016:644, bod 46). Fungovanie internetu by bolo neprimerane narušené, ak by používatelia internetu vážali pri umiestňovaní hypertextových odkazov na diela, ktoré sú voľne dostupné na iných webových stránkach, z dôvodu, že by im hrozilo riziko žaloby vo veci porušenia autorských práv (pozri návrhy, ktoré predniesol generálny advokát Wathelet 7. apríla 2016 vo veci GS Media, C-160/15, EU:C:2016:221, bod 77 a nasl.). Vzhľadom na to poskytnutie hypertextových odkazov predstavuje verejný prenos v zmysle článku 3 ods. 1 smernice 2001/29 len vtedy, ak dotknutá osoba vedela, alebo mala vedieť, že hypertextový odkaz, ktorý vložila, dáva prístup k nezákonne zverejnenému dielu na internete, napríklad preto, lebo bola na to upozornená nositeľmi autorských práv (pozri rozsudok Súdneho dvora z 8. septembra 2016, GS Media, C-160/15, EU:C:2016:644, bod 49, z 26. apríla 2017, Stichting Brein, C-527/15, EU:C:2017:300, bod 49).
- 21 V spornom prípade boli náhľady obrázkov umiestnené na internetovej stránke žalobkyne so súhlasom nositeľov autorských práv.
- 22 Ak sa na internetovú stránku vložia hypertextové odkazy na diela chránené autorským právom, ktoré sú so súhlasom nositeľa autorských práv z dôvodu obmedzujúcich opatrení dostupné na inej internetovej stránke len obmedzenej skupine verejnosti, ide o verejný prenos, ak odkaz umožňuje používateľom internetu obísť obmedzujúce opatrenia, keďže umiestnenie takéhoto odkazu predstavuje vedomý zásah, bez ktorého by uvedení užívatelia nemohli mať šírené diela k dispozícii. V takomto prípade treba používateľov, ktorí prostredníctvom hypertextového odkazu obchádzajú obmedzujúce opatrenia, považovať za novú verejnosť, ktorú nositeľ autorského práva nebral do úvahy pri udelení súhlasu s prvotným prenosom (pozri rozsudky Súdneho dvora z 13. februára 2014, Svensson a i., C-466/12, EU:C:2014:76, bod 31, a z 26. apríla 2017, Stichting Brein, C-527/15, EU:C:2017:300, bod 49).

- 23 V spornom prípade sú náhľady obrázkov na internetovej stránke žalobkyne voľne dostupné pre všetkých používateľov internetu.
- 24 Je otázne, či ide o verejný prenos, ak sa na internetovej stránke (v spornom prípade na internetovej stránke tretej osoby) poskytnú hypertextové odkazy, ktoré po nakliknutí zobrazia na tejto webovej stránke diela v rámci pochádzajúce z inej webovej stránky (v spornom prípade z internetovej stránky DDB), ak sú tieto diela na tejto inej webovej stránke voľne dostupné pre všetkých používateľov internetu síce so súhlasom nositeľa autorských práv, ale nositeľ autorských práv prijal alebo inicioval prijatie technických ochranných opatrení, ktoré mali zamedziť takémuto prístupu k dielam a tieto technické ochranné opatrenia boli prostredníctvom hypertextových odkazov (vedome) obídené. Na túto otázku treba podľa názoru senátu odpovedať kladne.
- 25 Nositeľ autorských práv v takejto situácii vyjadril súhlas iba s verejným prenosom diel pre používateľov konkrétnej internetovej stránky tým, že prijal alebo inicioval prijatie technických opatrení proti vloženiu diel na iné internetové stránky prostredníctvom framingu. Verejnosť, ktorá využije diela prostredníctvom ich vloženia na iných internetových stránkach, nositeľ autorského práva nezohľadňoval, keď schválil pôvodné opatrenie (pozri rozsudok Súdneho dvora zo 7. augusta 2018, Renckhoff, C-161/17, EU:C:2018:634, bod 35). Naopak, prijal opatrenia, aby zabránil využívaniu diel touto verejnosťou. Nositeľ práv prostredníctvom technických ochranných opatrení v internetovom jazyku vyjadril, že jeho súhlas s verejným prenosom je obmedzený na používateľov určitej internetovej stránky. Tretia osoba, ktorá chce tieto náhľady obrázkov umiestniť na svojej internetovej stránke, musí tieto ochranné opatrenia vedome obísť, ak chce sprístupniť na svojej internetovej stránke ukážku obrázkov.
- 26 Tento záver je v súlade s ochranným cieľom smernice 2001/29 uvedeným v odôvodneniach 4, 9 a 10, ktorým je zabezpečenie vysokej úrovne ochrany v oblasti duševného vlastníctva a poskytnutie primeranej odmeny autorom. V prospech oprávnenia nositeľa práv obmedziť svoj súhlas svedčí skutočnosť, že právo na verejný prenos diela na internete by bolo ináč – na rozdiel od článku 3 ods. 3 smernice 2001/29 – fakticky vyčerpané, akonáhle bolo dielo so súhlasom nositeľa práv voľne sprístupnené na internetovej stránke pre všetkých používateľov internetu. Nositeľ práv by mal mať možnosť obmedziť súhlas aj preto, lebo len touto cestou môže usmerňovať hospodárske zhodnotenie svojho diela a zabezpečiť si primeraný podiel na hospodárskom využití svojho diela.